

Tieslietu ministrija

Pienākums iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

Laila Medina
Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece
2020.gada 23.janvārī

Tieslietu ministrija

Aizsardzība pret vardarbību civilprocesā

2014.gada 31.martā, līdzīgi kā jau tas iepriekš ieviests daudzās citās pasaules valstīs, Latvijā stājas spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, kas ievieš šādus pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, kurus TIESA var piemērot pēc vardarbības ģimenē upura pieteikuma:

- 1) pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā;*
- 2) aizliegums atbildētājam atrasties mājoklim, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, tuvāk par tiesas lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību minēto attālumu;*
- 3) aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās;*
- 4) aizliegums atbildētājam satikties ar prasītāju un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari;*
- 5) aizliegums atbildētājam jebkurā veidā sazināties ar prasītāju;*
- 6) aizliegums atbildētājam, izmantojot citu personu starpniecību, organizēt satikšanos vai jebkāda veida sazināšanos ar prasītāju;*
- 7) aizliegums atbildētājam izmantot prasītāja personas datus;*
- 8) citi aizliegumi un pienākumi, kurus tiesa vai tiesnesis noteicis atbildētājam un kuru mērķis ir nodrošināt prasītāja pagaidu aizsardzību pret vardarbību.*

Tieslietu ministrija

Aizsardzība pret vardarbību civilprocesā – kas iztrūkst?

Ņemot vērā, ka uz 2014.gada 31.martu vēl Latvijā nav izstrādātas attiecīgas programmas, **Civilprocesa likumā netika iekļauts ļoti būtisks aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, proti:**

- pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

kuru tāpat pēc vardarbības ģimenē upura pieteikuma varētu piemērot tiesa

Tieslietu ministrija

Pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

Pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai **pēc būtības ir visbūtiskākais aizsardzības pret vardarbību līdzeklis**, jo:

- tas preventīvi iedarbojas uz vardarbīgo personu, mainot personas vardarbīgo uzvedību, kā rezultātā, iespējams, vardarbība ģimenē vairs neatkārtojas un iespējamība, ka var tikt nākotnē pastrādāts noziedzīgs nodarījums (miesas bojājumi, slepkavība u.tml.) būtiski samazinās;
- šī kursa laikā vardarbīgā persona iemācās valdīt dusmas un pastāv liela iespēja, ka vardarbība tajā pašā vai jau citā ģimenē vairs neatkārtosies;
- šādas tik lielas preventīvas iedarbības nav nevienam citam pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklim;
- nereti arī vardarbības upuri – pieteicēji - vēlas saglabāt attiecības ar vardarbīgo personu, bet nevēlas, lai vardarbība turpinās.

Tieslietu ministrija

Pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

Apzinoties, cik būtiski ir varēt piemērot pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli - pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai – tieslietu ministrs **jau 2017.gada beigās** iesniedz izskatīšanai Ministru kabineta komitejā attiecīgus grozījumus Civilprocesa likumā.

Labklājības ministrijai kursu nodrošināšanai papildus nepieciešamais finansējums:

Pirmajā gadā - 385 504 EUR

Nākamajos gados - 398 390 EUR

P.S. 2014.gadā ES institūcijas ir aprēķinājušas, ka Latvijā ar vardarbības ģimenē izmaksas sasniedz 442 miljonus EUR gadā.

Tieslietu ministrija

Finansējuma trūkums kopš 2017.gada beigām

Ministru kabinets lemj finansējumu tiesas noteiktajam līdzeklim - pienākums atbildētājam iziet sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai - rast:

2018.gadā – 2019.gada valsts budžeta pakotnē

2019.gadā – 2020.gada valsts budžeta pakotnē.

Līdz šim brīdim finansējums tā arī nav atrasts.

Tieslietu ministrija

Paldies!